

Obowiązki przedsiębiorców wynikające z ustawy – Prawo energetyczne

Zgodnie z art. 46 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2006 r. Nr 155, poz. 1095 z późn. zm.) uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji i obrotu paliwami i energią. Szczegółowy zakres i warunki wykonywania działalności gospodarczej podlegającej koncesjonowaniu zostały określone w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.)

Zadania z zakresu spraw regulacji gospodarki paliwami i energią
oraz promowania konkurencji realizuje
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.

Prezes URE jest centralnym organem administracji rządowej.

Prezes URE reguluje działalność przedsiębiorstw energetycznych
zgodnie z ustawą i polityką energetyczną państwa zmierzając do
równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych
i odbiorców paliw i energii.

Prezes URE (siedziba: Warszawa, ul. Chłodna 64) wykonuje powierzone mu zadania przy pomocy Urzędu Regulacji Energetyki, w skład którego wchodzi Oddział Centralny w Warszawie oraz następujące oddziały terenowe:

- 1) północno-zachodni z siedzibą w Szczecinie;
- 2) północny z siedzibą w Gdańsku;
- 3) zachodni z siedzibą w Poznaniu;
- 4) wschodni z siedzibą w Lublinie;
- 5) środkowo-zachodni z siedzibą w Łodzi;
- 6) południowo-zachodni z siedzibą we Wrocławiu;
- 7) południowy z siedzibą w Katowicach;
- 8) południowo-wschodni z siedzibą w Krakowie

Na przestrzeni kilkunastu lat działalności Prezesa URE ustawa - Prawo energetyczne była wielokrotnie nowelizowana. W konsekwencji kolejnych zmian legislacyjnych katalog zadań, których realizacja przypisana jest Prezesowi URE, ulegał z roku na rok znacznemu zwiększeniu.

Obecnie kompetencje Prezesa URE wynikające z art. 23 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne obejmują między innymi następujące działania:

- udzielanie i cofanie koncesji,
- zatwierdzanie i kontrolowanie stosowania taryf,
- kontrolowanie standardów jakościowych obsługi odbiorców,
- nakładanie kar pieniężnych na zasadach określonych w ustawie,
- monitorowanie funkcjonowania systemu gazowego i elektroenergetycznego,
- wydawanie świadectw pochodzenia oraz ich umarzanie.

DEFINICJE

ART. 3 USTAWY PRAWO ENERGETYCZNE

przedsiębiorstwo energetyczne (zwane dalej „p.e”) podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji paliw albo energii lub obrotu nimi

odbiorca - każdy, kto otrzymuje lub pobiera paliwa lub energię na podstawie umowy z p.e.

odbiorca końcowy - odbiorca dokonujący zakupu paliw lub energii na własny użytek ; do własnego użytku nie zalicza się energii elektrycznej zakupionej w celu jej zużycia na potrzeby wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji.

odbiorca paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym – odbiorca końcowy dokonujący zakupu paliw gazowych lub energii elektrycznej wyłącznie w celu ich zużycia w gospodarstwie domowym

DEFINICJE

ART. 3 USTAWY PRAWO ENERGETYCZNE

sieci - instalacje połączone i współpracujące ze sobą, służące do przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, należące do p.e.

➤ **sieć przesyłowa** - sieć gazową wysokich ciśnień albo sieć elektroenergetyczną najwyższych lub wysokich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu przesyłowego

➤ **sieć dystrybucyjna** - sieć gazową wysokich, średnich i niskich ciśnień albo sieć elektroenergetyczną wysokich, średnich i niskich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu dystrybucyjnego

przesyłanie – transport paliw gazowych oraz energii elektrycznej sieciami przesyłowymi w celu ich dostarczenia do sieci dystrybucyjnych lub odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci przesyłowych, paliw ciekłych siecią rurociągów

dystrybucja: transport paliw gazowych oraz energii elektrycznej sieciami dystrybucyjnymi w celu ich dostarczenia odbiorcom, rozdział paliw ciekłych do odbiorców przyłączonych do sieci rurociągów

obrót - działalność gospodarczą polegającą na handlu hurtowym albo detalicznym paliwami lub energią

sprzedaż - bezpośrednia sprzedaż paliw lub energii przez podmiot zajmujący się ich wytwarzaniem lub odsprzedaż tych paliw lub energii przez podmiot zajmujący się ich obrotem

sprzedawca z urzędu – p.e. posiadające koncesję na obrót paliwami gazowymi lub energią elektryczną, świadczące usługi kompleksowe odbiorcom paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, niekorzystającym z prawa wyboru sprzedawcy

regulacja – stosowanie określonych ustawą środków prawnych, włącznie z koncesjonowaniem, służącym do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, prawidłowej gospodarki paliwami i energią oraz ochrony interesów odbiorcy.

Przedsiębiorca który zamierza wykonywać działalność w zakresie:

1. **WYTWARZANIA PALIW LUB ENERGII,**

z wyłączeniem wytwarzania:

1. Paliw stałych lub paliw gazowych
2. Energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 50 MW niezaliczanych do odnawialnych źródeł energii lub do źródeł wytwarzających energię elektryczną w kogeneracji, z wyłączeniem wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego,
3. Ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nieprzekraczającej 5 MW;

2. **MAGAZYNOWANIA PALIW GAZOWYCH W INSTALACJACH MAGAZYNOWYCH, SKRAPLANIA GAZU ZIĘMNEGO I REGAZYFIKACJI SKROPLONEGO GAZU ZIĘMNEGO, JAK RÓWNIEŻ MAGAZYNOWANIE PALIW CIEKŁYCH,**

z wyłączeniem:

1. Lokalnego magazynowania gazu płynnego w instalacjach o przepustowości poniżej 1 MJ/s
2. Magazynowania paliw w obrocie detalicznym;

3. PRZESYŁANIE LUB DYSTRYBUCJA PALIW LUB ENERGII,

z wyłączeniem:

- 1 Dystrybucji paliw gazowych w sieci o przepustowości poniżej 1MJ/s
- 2 Przesyłania lub dystrybucji ciepła, jeżeli łączna moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW,

4. OBROTU PALIWAMI LUB ENERGIA

z wyłączeniem:

- 1 obrotu paliwami stałymi, obrotu energią elektryczną za pomocą instalacji o napięciu poniżej 1 kV będącej własnością odbiorcy, obrotu paliwami gazowymi, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 100.000 euro, obrotu gazem płynnym, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 10.000 euro oraz obrotu ciepłem, jeżeli moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW,

2. obrotu paliwami gazowymi lub energią elektryczną dokonywanego na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi przez towarowe domy maklerskie lub domy maklerskie prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi oraz przez spółkę prowadzącą giełdę towarową, giełdową izbę rozrachunkową lub Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., nabywające paliwa gazowe lub energię elektryczną, z tytułu realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych.

Zgodnie z art. 33. ust 1 ustawy – Prawo energetyczne:

Prezes URE udziela koncesji wnioskodawcy, który:

- ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- dysponuje środkami finansowymi w wielkości gwarantującej prawidłowe wykonywanie działalności bądź jest w stanie udokumentować możliwości ich pozyskania;
- ma możliwości techniczne gwarantujące prawidłowe wykonywanie działalności;
- zapewni zatrudnienie osób o właściwych kwalifikacjach zawodowych, o których mowa w art. 54;
- uzyskał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

nie może być wydana koncesja wnioskodawcy:

- który znajduje się w postępowaniu upadłościowym lub likwidacji;
- któremu w ciągu ostatnich 3 lat cofnięto koncesję na działalność określoną ustawą z przyczyn wymienionych w art. 58 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej lub którego w ciągu ostatnich 3 lat wykreślono z rejestru działalności regulowanej z przyczyn, o których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej;
- skazanemu prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo mające związek z przedmiotem działalności gospodarczej określonej ustawą.

Zgodnie z art. 35 ust 3 Prezes URE odmawia udzielenia koncesji, gdy wnioskodawca nie spełnia wymaganych przepisami warunków.

WNIOSEK O UDZIELENIE KONCESJI

Wniosek o udzielenie koncesji powinien zawierać w szczególności:

- oznaczenie wnioskodawcy i jego siedziby lub miejsca zamieszkania, a w razie ustanowienia pełnomocników do dokonywania czynności prawnych w imieniu przedsiębiorcy - również ich imiona i nazwiska;
- określenie przedmiotu oraz zakresu prowadzonej działalności, na którą ma być wydana koncesja, oraz projekt planu, o którym mowa w art. 16;
- informacje o dotychczasowej działalności wnioskodawcy, w tym sprawozdania finansowe z ostatnich 3 lat, jeżeli podmiot prowadzi działalność gospodarczą;
- określenie czasu, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem daty rozpoczęcia działalności;
- określenie środków, jakimi dysponuje podmiot ubiegający się o koncesję, w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania działalności objętej wnioskiem;
- numer w rejestrze przedsiębiorców albo ewidencji działalności gospodarczej oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP).

Zgodnie z art. 43 ustawy – Prawo energetyczne ten kto zamierza wykonywać działalność podlegającą koncesjonowaniu, może ubiegać się o wydanie promesy koncesji.

Promesę wydaje Prezes URE w drodze decyzji administracyjnej.

W promesie zostaje ustalony okres ważności, z tym nie może on być krótszy niż 6 miesięcy.

W okresie ważności promesy Prezes URE nie może odmówić udzielenia koncesji na działalność określoną w promesie, chyba że uległ zmianie stan faktyczny lub prawny podany we wniosku.

Do wniosku o wydanie promesy stosuje się te same zasady co do wniosku o udzielenie koncesji.

Zgodnie z art. 37 ustawy – Prawo energetyczne Koncesja powinna określać:

.Podmiot i jego siedzibę lub miejsce zamieszkania,

.Przedmiot oraz zakres działalności objętej koncesją,

.Datę rozpoczęcia działalności objętej koncesją oraz warunki wykonywania działalności;

.Okres ważności koncesji;

.Szczególne warunki wykonywania działalności objętej koncesją, mające na celu właściwą obsługę odbiorców, w zakresie: zapewnienia zdolności do dostarczania paliw lub energii w sposób ciągły i niezawodny przy zachowaniu wymagań jakościowych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust 1-4, 7 i 8, oraz powiadamiania Prezesa o niepodjęciu lub zaprzestaniu bądź ograniczeniu prowadzenia działalności w okresie jej obowiązywania;

- Zabezpieczenie ochrony środowiska w trakcie oraz po zaprzestaniu koncesjonowanej działalności,
- Numer w rejestrze przedsiębiorców albo ewidencji działalności gospodarczej oraz numer identyfikacji (NIP)
- Warunki zaprzestania działalności przedsiębiorstwa energetycznego po wygaśnięciu koncesji lub po jej cofnięciu.

Na Przedsiębiorcy który uzyskał koncesję na działalność określoną w art. 32 ust 1 pr.en. ciążą obowiązki wynikające z warunków udzielonej koncesji oraz przepisów prawa.

1. Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesję ustalają taryfy dla paliw gazowych i energii, które podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE, oraz proponują okres ich obowiązywania.
2. Zgodnie z art. 34 ust 1 Przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, wnoszą coroczne opłaty do budżetu państwa, obciążające koszty ich działalności, (zwolnione z tej opłaty są przedsiębiorstwa energetyczne wytwarzające energię elektryczną w odnawialnych źródłach energii o mocy nie przekraczającej 5MW)

3. Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw lub energii, magazynowaniem paliw gazowych, w tym skroplonego gazu ziemnego, skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego jest obowiązane utrzymywać zdolność urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w te paliwa lub energię w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych, (art. 4 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne),

4. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane zapewnić wszystkim odbiorcom oraz przedsiębiorstwom zajmującym się sprzedażą paliw gazowych lub energii, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, na zasadach i w zakresie określonym w ustawie; świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw lub energii odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług. (art. 4 ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne),

5. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii stosując obiektywne i przejrzyste zasady zapewniające równe traktowanie użytkowników systemu, umożliwia odbiorcy paliw gazowych lub energii przyłączonemu do jego sieci zmianę sprzedawcy paliw gazowych lub energii, na warunkach i w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 lub 3.

6. Sprzedawca paliw gazowych dokonujący sprzedaży tych paliw odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej, lub sprzedawca energii dokonujący jej sprzedaży odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci dystrybucyjnej jest obowiązany zamieszczać na stronach internetowych oraz udostępniać do publicznego wglądu w swojej siedzibie informacje o cenach sprzedaży paliw gazowych lub energii oraz warunkach ich stosowania.

7. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne odmówi zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, jest obowiązane niezwłocznie pisemnie powiadomić o odmowie jej zawarcia Prezesa URE i zainteresowany podmiot, podając przyczyny odmowy. (art.7 ust 1 ustawy – Prawo energetyczne)

8. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane zapewnić realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączenia podmiotów ubiegających się o przyłączenie (art. 7 ust. 5 ustawy – Prawo energetyczne).

9. Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła jest obowiązane utrzymywać zapasy paliw w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła do odbiorców.

10. Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii sporządzają dla obszaru swojego działania plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię, uwzględniając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo kierunki rozwoju gminy określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W przypadku kiedy przedsiębiorstwo łamie warunki udzielonej koncesji lub nie przestrzega obowiązków wynikających z przepisów prawa Prezes URE na podstawie art. 56 ust 1 wymierzyć karę pieniężną.

Natomiast Prezes URE cofa koncesję w m.in. przypadkach:

- określonych w art. 58 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej;
- w przypadku zmiany, w zakresie określonym w ustawie, warunków wykonywanej działalności gospodarczej;

Natomiast Prezes URE może cofnąć koncesję albo zmienić jej zakres w przypadkach określonych w art. 58 ust 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz w przypadku podziału przedsiębiorstwa energetycznego lub jego łączenia z innymi podmiotami.

dziękujemy za uwagę

**Urząd Regulacji
Energetyki**